AUTHOR:

WILKE, WILHELM

TITLE:

DE ELLIPSI COPULAE VERBI "EIVAI" IN ...

PLACE:

JAVORIAE

DATE:

[1876]

Master Negative #

93-81175-3

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

Wilke, Wilhelm, 1849-
De ellipsi copulae verbi εἶναι in fabulis Euripideis ... Javoriae, typis H. Vaillant, [1876].
27 p. 23 cm.

Thesis. Breslau.
Volume of pamphlets
~~Copy in Classics Reading Room.~~

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35 REDUCTION RATIO: 11x
IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB
DATE FILMED: 3-18-93 INITIALS Susan
FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

DE ELLIPSI COPULAE
VERBI εἶναι IN FABULIS EURIPIDEIS.

DISSERTATIO
INAUGURALIS PHILOLOGICA

QUAM
AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS
CONSENSU ET AUCTORITATE
IN
ALMA LITTERARUM UNIVERSITATE VIADRINA
AD SUMMOS
IN PHILOSOPHIA HONORES
RITE CAPESSENDOS
DIE X. MENSIS APRILIS A. MDCCCLXXVI.
HORA XI.
PUBLICE DEFENDET

AUCTOR
GUILELMUS WILKE,
SAXO-BORUSSUS.

ADVERSARIORUM PARTES SUSCIPIENT:

H. ARMBRUSTER, DR. PHIL.
M. THAMM, DR. PHIL.

JAVORIAE,
TYPIS H. VAILLANT.

VIRO AMICISSIMO

J. POHL

VERBI DIVINI APUD GREIFFENBERGENSES INTERPRETI

HAS LITTERARUM PRIMITIAS

DEDICAT

AUCTOR.

Quamquam grammaticae quae dicuntur artes satis multae singularum linguarum exstant eaeque optime elaboratae, tamen nondum supervacaneum est, in singulorum scriptorum dicendi usum inquirere. Neque ullius linguae grammatica omnibus numeris absoluta esse poterit, priusquam singuli unius linguae scriptores quem habeant dicendi usum exploratum erit. Itaque viri docti, ut ceteras usus dicendi partes amplexi sunt, ita ad ellipsin verborum animum attenderunt. Neque iniuria; nam cum philologorum officium magnam partem in eo positum sit, ut scriptorum textus corruptus sanetur, animadversionibus de ellipsi faciendis etiam via patefit, qua locis corruptis medela afferatur.

Quocirca cum in Euripidis lectione animadverterem proprias ac singulares leges ab eo in copulae usu usurpatas, hunc observare operae pretium duxi. Atque ordinem disputationis meae sic instituam, ut primum quidem disseram de iis enuntiatis, in quibus copula, quamquam apud ceteros quoque scriptores omittitur, tamen ab Euripide diversa ratione usurpatur; tum de iis, in quibus copulae ellipsis Euripidi propria est. In omni autem commentatione mea eam rationem sequar, ut compositis iis exemplis, quae cum certa codicum scriptura fulciantur, nemo addubitavit, locis corruptis mederi, quantum in me situm est, coner.

A.

I.

Ac primum ea vocabula respiciam, quae posita sine copula quasdam efficiunt dicendi formulas in omnium fere auctorum scriptis occurrentes.

a. In fabulis igitur Euripideis multo saepius quam in oratione soluta tertia singularis numeri persona verbi *εἶναι* supplenda est ad adiectiva verbalia in *-τέος* et *-τός* desinentia.

Tria tantum exempla inveniuntur, in quibus adiectivis verbalibus in *-τέος* exeuntibus copula atque ea tertia singularis numeri persona additur:

Med. 786: *ᾤμωξα δ' οἷον ἔργον ἔστ' ἐργαστέον.* *)
Ion. 1390: *ἀνοικτέον τάδ' ἐστὶ καὶ τολμητέον.*
Bacch. 1245/6: *νουθετητέος, πάτερ, σοί τ' ἐστίν.*

Neque solum in enuntiatis primariis, sed etiam in secundariis copulam deesse haece exempla testimonio sint:

Phoen. 265: *ὧν οὕνεκ' ὄμμα πανταχῇ διοιστέον.*
Andr. 62/3: *δεινὰ γὰρ βουλεύεται*
Μενέλαος εἰς σὲ παῖς θ', ἅ σοι φυλακτέα.
Iph. Taur. 608: *ἀλλ' εἰς ἀνάγκην κείμεθ', ἣν φυλακτέον.*
Cycl. 469: *δεῖ γοῦν· μέγας γὰρ δαλός· οὗ ξυλληπτέον.*
Herc. Fur. 1238: *οὐκ ἂν τοσαῦτά γ', εἰ μέτρῳ μοχθητέον.*

Exemplum illud, quod exstat Andr. 62, unicum est, quo neutrum adiectivi verbalis in *-τέος* exeuntis praedicati loco ad subiectum enuntiati referatur. Cum vero feminini generis forma in *-τέα* exiens omnino non scripta legatur et *φυλακτέα* facile in *φυλακτέον* mutari possit, apparet, apud Euripidem illa adiectiva verbalia personaliter non dici atque raro ad masculinum modo genus aptari.

Etiam adiectiva verbalia in *-τός* desinentia, quo in numero saepius forma in *-τά* pro neutro singularis numeri exiens legitur, persaepe copula carent. Notandum igitur est *συγγνωστός* adiectivum bis modo cum copula coniunctum esse:

Med. 487/8: *εἰ γὰρ ἦσθ' ἄπαις ἔτι,*
συγγνωστὸν ἦν σοι τοῦδ' ἐρασθῆναι λέχους.

---

*) Versus earum tragoediarum, quae integrae servatae sunt, significavi secundum editionem Kirchhoffianam, Berol. 1855; in fragmentis secutus sum editionem Nauckianam, Lips. 1869.

ib. 698: *συγγνωστὰ μὲν γὰρ ἦν σε λυπεῖσθαι, γύναι.*
et *μεμπτός* semel:
Hel. 463: *τί δὴ τὸ Νείλου μεμπτόν ἐστί σοι γάνος;*

In enuntiatis secundariis quoque copulam deesse, haec exempla demonstrent:

Herc. Fur. 289: *ὥστ' οὐκ ἀνεκτὸν δειλίας θανεῖν σ' ὕπο·*
ib. 904: *στενάζεθ', ὡς στενακτά.*
Hel. 663: *λέγ', ὡς ἀκουστὰ πάντα δῶρα δαιμόνων.*
fragm. 362 (7): *ᾗ πρῶτα μὲν λεὼς οὐκ ἐπακτὸς ἄλλοθεν —*

Praeter tertiam singularis numeri personam ad adiectiva verbalia supplenda est secunda

Hel. 1425: *οὐδὲν σὺ μεμπτός.*

Praeter hos, quos attuli locos, adiectivum verbale *μεμπτός* exstat Ion. vv. 1526/7, quos versus, cum corruptos ducam, emendare conabor.

Ion, qui tandem matrem repperit, haece exclamans inducitur:

φίλον μὲν οὖν σ' εὕρημα, μῆτερ, εὕρομεν
καὶ τὸ γένος οὐδὲν μεμπτὸν ὡς ἡμῖν τόδε·

Duae sunt res, quae gaudium ei moverunt: earum altera est, quod matrem repperit, altera, quod genere haud spernendo se esse cognovit. Quas causas ut sensu, ita verbis secernendas esse consentaneum est. Itaque, quamquam de codicum discrepantia nihil adnotatum est, tamen *ὡς* particula me offendit, quod eam ad *εὕρομεν* verbum aptari sensus non patitur. Particula vero *ὡς*, si exclamationem exprimit, apud Euripidem in fine versus locum non habet, sed initio, atque *ὡς*, si idem vult quod tamquam, totum sensum nimis languidum reddit.

Versus, de quibus agimus, sensu ac verbo seiungendos esse Hartungius putat; is igitur *μεμπτόν ἐσθ' ἡμῖν* scribi iubet, quam versus corrigendi rationem ideo non probo, quod haud facile e *ὡς*, — nam tale quoddam in codicibus scriptum fuit —, *ἐσθ'* oriri potuit; tum autem uno exemplo excepto: Hel. 463:

τί δὴ τὸ Νείλου μεμπτὸν ἐστί σοι γάνος;

Euripides copulam cum adiectivo verbali *μεμπτός* nunquam coniungit. Meo iudicio pro *ὡς* *οὖν* scribendum est; idque in sententiam bene quadrat, nam, quia Ion, a quo genere profectus sit, cognovit, sibi inde non iam posse exsistere probrum intellegit. *Οὐδὲν* denique in *οὐδὲ* mutato ita legatur, post *εὕρομεν* verbum commate posito:

φίλον μὲν οὖν σ' εὕρημα, μῆτερ, εὕρομεν,
καὶ τὸ γένος οὐδὲ μεμπτὸν οὖν ἡμῖν τόδε.

Ad propositum nunc revertamur.

b. Tertia singularis numeri persona, a quo initium fecimus, cum saepissime omittatur, mente addenda est haud raro in oratione soluta ad nonnulla nomina substantiva, quibus notio necessitatis, officii, legis inest, ut ad *χρεών*, *ἀνάγκη*, *θέμις*, quae in fabulis Euripideis semper sine copula constructa leguntur, idem dicendum est de *μοῖρα*, quod Euripides proprium sibi vindicat. Quae recte se habere, ut probem, quamvis permagnum exemplorum numerum coacervare possim, tamen, ne longus sim, pauca modo afferam, ut doceatur, non minus in enuntiatis primariis quam in secundariis copulam deesse.

Sequantur hi loci:

Med. 937: *ἀλλ' ὅσον τάχος χρεὼν*
κόσμον κομίζειν δεῦρο προσπόλων τινά,
Hec. 280: *οὐ τοὺς κρατοῦντας χρὴ κρατεῖν, ἃ μὴ χρεών,*
ib. 566: *κρύπτουσ' ἃ κρύπτειν ὄμματ' ἀρσένων χρεών.*
Alc. 539: *οὐκ οἶσθα μοίρας ἧς τυχεῖν αὐτὴν χρεών;*
ib. 1108: *πρῶτα δ' εἰ χρεὼν ἄθρει·*
Med. 800: *ἐπεὶ κακὴν κακῶς*
θανεῖν σφ' ἀνάγκη τοῖς ἐμοῖσι φαρμάκοις.
ib. 673: *λέξον, εἰ θέμις κλύειν.*
Ion 239: *πρῶτα θεᾶσθ', ὅτι καὶ θέμις, ὄμμασι.*
Herc. Fur. 1328: *ἐγὼ δὲ τοὺς θεοὺς οὔτε λέκτρ' ἃ μὴ θέμις*
στέργειν νομίζω —
Phoen. 1689: *πεσὼν ὅπου μοι μοῖρα κείσομαι πέδῳ.*

Praeterea persaepe desiderant *ἐστὶ* substantiva *νόμος*, *ἔργον*, *μόχθος*, *πόνος*, adiectiva *εἰκὸς*, *θεμιτὸν*, *ἀναγκαῖον*, quo e numero *εἰκός* exceptis tribus locis

Or. 532: *ἀλλ' οὐχὶ πρὸς τοῦδ' εἰκὸς ἦν αὐτὴν θανεῖν.*
Med. 347: *—εἰκὸς δ' ἐστὶν εὔνοιάν σ' ἔχειν.*
fragm. 818: *εἰκὸς σφαδάζειν ἦν ἂν —*

copulae semper expers exstat. Denique supplenda est copula ad nominativum singularis numeri pronominum personalium neutrius generis:

Andr. 968: *κοὐκ ἐμὸν κρίνειν τόδε·*
Ion 1026: *σὸν λέγειν, τολμᾶν δ' ἐμόν.*

ad genetivum singularis et pluralis numeri pronominum:

Suppl. 101: *ἡμῶν δ' ἀκούειν·*

ad praepositiones *πρὸς* cum genetivo singularis et pluralis numeri:

Hel. 1278: *πρὸς ἡμῶν ἄλοχον εὐσεβῆ τρέφειν·*
Herc. Fur. 584: *πρὸς σοῦ μέν, ὦ παῖ, τοῖς φίλοις εἶναι*
φίλον —

et *ἐν* cum dativo pronominum et substantivorum coniunctas:

Hel. 995: *ἐν σοὶ βραβεύειν, ὦ νεᾶνι, τοὺς λόγους.*

Ea autem, quae dixi de *εἰκός* adiectivo, ad emendandum versum Or. 729 aptissima videntur:

εἰκότως κακῆς γυναικὸς ἄνδρα γίγνεσθαι κακόν·

quem codicibus non fluctuantibus Kirchhoffius, Dindorfius, Nauckius in textum receperunt. At meo quidem iudicio *εἰκότως* adverbium poeta non scripsit, nam infinitivo historico non utitur Euripides, et ab adverbio quodam enuntiatum pendere non potest.

Tum quod proposuit Hermannus *εἰκός ἦν* reiciendum esse puto; nam primum quidem *εἰκός* exceptis duobus exemplis

Or. 532: *ἀλλ' οὐχὶ πρὸς τοῦδ' εἰκὸς ἦν αὐτὴν θανεῖν·*
Med. 347: *εἰκὸς δ' ἐστὶν εὔνοιάν σ' ἔχειν·*

in fabulis Euripideis semper sine copula invenitur; tum, quod gravissimi est momenti, Euripidem elocutioni *εἰκὸς ἦν* non addere infinitivum praesentis documento est Or. 532.

Boissonadius, de quo dicit Kirchhoffius in adnotatione critica, pro *εἰκότως εἰκόθ' ὡς* conicit; Kirchhoffius ipse *εἰκὸς ὡς* suspicatur scribendum esse. Ne has quidem sententias probandas puto; nam neutra cum Euripidis usu dicendi convenit.

Quare cum doctorum virorum sententiae repudiandae videantur esse, non alienum est novam in medium proferre coniecturam. Atque equidem *εἰκότως* e *εἰκὸς οὖν* ortum esse statuo. Quae correctio facili mutatione efficitur et sententiarum sensui bene respondet, nam sensus particulam consequentiae postulat. Inest autem in versu illo sententia: *κακῆς γυναικὸς ἀνὴρ γίγνεται κακός*, quam ex eo, quod Menelaus Oresti eiusque sorori auxilium recusavit, iterum probatam intellegit Pylades atque: „Consentaneum igitur est, inquit, maritum malae uxoris ipsum fieri malum, nam aliter fieri non potuit, ut Menelaus pessimum in vos se praeberet.“

Quam ob rem pro *εἰκότως εἰκὸς οὖν* scribendum et versum totum sic legendum esse puto:

εἰκὸς οὖν κακῆς γυναικὸς ἄνδρα γίγνεσθαι κακόν·

Num omnia bene se habeant, penes alios iudicium esto.

Atque ad permagnum quem inveni exemplorum numerum, ubi copula non ponitur ad *χρεών*, unum addo, quod huc pertinet, si versui Iph. Taur. 335 medelam attulero.

In fabula enim Euripidis, quae Iphigenia Taurica inscribitur, postquam custos boum multis verbis enarravit duos homines peregrinos appulsos et captos esse, qui iussu Thoantis regis Dianae immolarentur, Iphigenia haec dicit vv. 334/35:

εἶεν· σὺ μὲν κόμιζε τοὺς ξένους μολών·
τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς οἷα φροντιούμεθα·

Crederes, Iphigeniam huic mandato convenienter pergere: nam e versu 335 aequo animo et tranquillo officio fungi cognoscitur. Quod non ita se habere, ex iis, quae praecedunt, scimus, et eam ob rem, ut videtur, iam Badhamius *φροντιοῦμεν οἷα χρὴ* scribi voluit. Invito enim animo et misericordia in peregrinos incensa semper adhuc officia foeda, quae fortuna ei destinavit, exsecuta est sperans fore ut tandem a fratre liberaretur. Hic sensus iam illa correctione efficitur. Fortasse aptius textus sic sit restituendus: *φροντίζειν χρεὼν* pro *οἷα φροντιούμεθα* scribendum eamque ob rem *ἡμεῖς οἷα* in *ἡμᾶς πάντα* mutatis totum locum sic legendum statuo:

τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμᾶς πάντα φροντίζειν χρεών.

c. Transeo ad nomina quaedam substantiva, quae significatu temporis, occasionis aliquid faciendi praedita in oratione pedestri copula saepe carent. Cuius generis haec sunt: *ὥρα, καιρὸς, ἀκμὴ, χρόνος*, quo e numero *ὥρα* in fabulis Euripideis semper copulae expers scriptum legitur, *καιρός* bis modo cum copula coniunctum exstat:

Hipp. 388: *εἰ δ' ὁ καιρὸς ἦν σαφής —*
Ion 1559: *εἰ μὴ καιρός ἐσθ' ἡμᾶς ὁρᾶν·*

reliqua plerumque copulam omittunt.

Sufficiat ad ea, quae dixi, probanda haec ut afferam exempla:

Iph. Aul. 320: *ἦ γὰρ οἶσθ' ἃ μή σε καιρὸς εἰδέναι σήμαντρ' ἀνείς;*
Phoen. 1586: *ὡς ὥρα τάφου — μνήμην τίθεσθαι.*
Elec. 683; *στείχειν δ' ἀκμή.*
Alc. 1088: *εἰ χρόνος τὸ κατθανεῖν.*

d. Haud raro tertia singularis numeri persona ut in oratione soluta ita in fabulis Euripideis supplenda est ad substantiva quaedam cum sequenti vel infinitivo vel pendente enuntiato, quae spem et metum indicant. E quibus *ἐλπίς* et *φόβος* substantiva non minus saepe cum copula quam sine copula scripta leguntur.

Ne hoc quidem loco omnia quae huc pertinent exempla in medium proferre in animo mihi est. Sequantur hi loci:

Andr. 408: *ἐν τῷδε μὲν γὰρ ἐλπὶς, εἰ σωθήσεται.*
Med. 1245: *θεοῦ δ' αἵματι πίτνειν — φόβος ὑπ' ἀνέρων.*
Or. 1539: *Μενέλεων δ' οὐ τάρβος ἡμῖν ἀναλαβεῖν εἴσω ξίφους.*
Andr. 86: *κίνδυνος·* (scil. *εὑρίσκειν*).

e. Si respicimus usum scriptorum Atticorum prosae orationis, videmus, in iis enuntiatis, in quibus *οὐ — ὅστις, οὐδεὶς — ὅστις, οὐ — ὃς, οὐδεὶς — ὃς* exstant, copulam interdum deesse. Idem cadit in Euripidem; documento sint hi loci:

Hec. 742: *οὐδέν τι τούτων ὧν σὺ δοξάζεις, ἄναξ.*
Cycl. 126: *οὐδεὶς μολὼν δεῦρ' ὅστις οὐ κατεσφάγη.*
Iph. Taur. 532: *οὐ γὰρ ὅν γ' ἐγῷδα τῶν εὐδαιμόνων.*
Hel. 502: *ἀνὴρ γὰρ οὐδεὶς ὧδε βάρβαρος φρένας,*
ὃν ὄνομ' ἀκούσας τοὐμὸν οὐ δώσει βοράν.

f. Tum deest copula *ἐστί* in eo enuntiato, in quo res, quae cogitatione intellegitur, est posita pro re, quae est. Quod ita se habere, haec exempla demonstrent:

Med. 1077: *οὐκ ἀπόμουσον τὸ γυναικῶν.*
Herc. Fur. 560: *ἄφιλον, ἵν' αὖθίς σοι λέγω, τὸ δυστυχές.*
Ion 751: *τὸ τοῦ ποδὸς μὲν βραδὺ, τὸ τοῦ δὲ νοῦ ταχύ.*
ib. 989: *ἐπίσημον ὁ φόνος καὶ τὸ δοῦλον ἀσθενές.*

g. Iam ut ad alia veniamus: vulgaris grammaticae ratio ea est, ut *ἐστί* in nominativo singularis numeri variorum adiectivorum neutrius generis cum sequenti vel infinitivo vel pendente enuntiato saepe desit.

Praeter haec usitatissima adiectiva etiam multa alia hoc modo constructa apud Euripidem exstant. Huc pertinent adiectivum *αἰσχρόν*, quod, si recte observavi, semper copulae expers Euripides habet; *ἄξιον* et *δίκαιον* semel cum copula leguntur:

Bacch. 463: *ἔστι δ' ἄξι' εἰδέναι;*
Heracl. 416: *τῶν μὲν λεγόντων ὡς δίκαιον ἦν ξένοις ἱκέταις ἀρήγειν, —*

ῥᾴδιον bis cum copula coniungitur:

Hec. 738: *ῥᾴδιον γάρ ἐστί σοι* (scil. *θέσθαι*).
Or. 705: *εἰ γὰρ ῥᾴδιον λόγχῃ μιᾷ*
στῆσαι τρόπαι' ἦν τῶν κακῶν, —

καλὸν persaepe, *σοφὸν, ἡδὺ, δεινὸν, οἷόν τε* saepe copula carent.

Quamquam haec quae disserui, permultis exemplis probare possum, tamen ne taedium moveam legentibus, in eo acquiescam, ut nonnulla afferam, e quibus appareat, etiam comparativi et superlativi formas eodem modo in fabulis Euripideis constructas esse:

Med. 29: *κρεῖσσον δέ μοι νῦν πρός σ' ἀπέχθεσθαι, γύναι·*
Or. 781: *δηλαδὴ σιγᾶν ἄμεινον·*
Alc. 1080: *ῥᾶον παραινεῖν ἢ παθόντα καρτερεῖν·*
Iph. Aul. 1252: *τὸ φῶς τόδ' ἀνθρώποισιν ἥδιστον βλέπειν.*

Hipp. 633: *ῥᾷστον δ', ὅτῳ τὸ μηδὲν, ἀλλ' ἀνωφελὴς*
εὐηθίᾳ κατ' οἶκον ἵδρυται γυνή.
Hel. 297: *θανεῖν κράτιστον·*
Elec. 380: *κράτιστον εἰκῇ ταῦτ' ἐᾶν ἀφειμένα.*

Euripidem autem nominativum pluralis numeri pro singulari similiter constructum habere ex his exemplis apparet:

Or. 405: *οὐ δεινὰ πάσχειν δεινὰ τοὺς εἰργασμένους.*
Hec. 1218: *ἀχθεινὰ μέν μοι τἀλλότρια κρίνειν κακά.*
Med. 128/9: *χρῆσθαί τε μακρῷ*
λῷστα βροτοῖσιν.
ib. 386: *κράτιστα τὴν εὐθεῖαν*, (scil. *ὁδὸν ἰέναι*).
Hipp. 269: *ἄσημα δ' ἡμῖν ἥτις ἐστὶν ἡ νόσος.*

Non alienum videtur esse hoc loco agere de versibus, qui Eurip. fragm. 547 exstant:

μεγάλη τυραννὶς ἀνδρὶ τέκνα καὶ γυνή.
ἴσην γὰρ ἀνδρὶ συμφορὰν εἶναι λέγω
τέκνων θ' ἁμαρτεῖν καὶ πάτρας καὶ χρημάτων
ἀλόχου τε κεδνῆς, ὡς μόνον τῶν χρημάτων
ἧ κρεῖσσόν ἐστιν ἀνδρὶ, σώφρον' ἣν λάβῃ.

His in versibus multum offensionis habent verba *χρημάτων ἧ κρεῖσσόν ἐστιν ἀνδρί*, ita ut pro iis iam Fixius *κρεῖσσον τόδ' ἐστίν*, Dobraeus *γυνή ἐστι κρεῖσσον* scribi voluerint. Ne ego quidem eo possum adduci, ut illa verba prorsus sana putem, et quamquam ea non ita emendare possum, ut nihil dubii relinquatur, tamen proferam, quae inepta non esse videantur.

Primum quidem bis *χρημάτων* deinceps dictum esse ab Euripide haud veri simile est, atque Hermanno *κτημάτων* conicienti assentior. Tum *μόνον* particula non apte coniungitur cum sequente comparativo, quod *μόνον* ita ut *ἕν* superlativum desiderat. Cuius rei cum multa afferre possim exempla, tamen, ne longior sim, uno acquiesco, quod legimus fragm. 576:

ἕν ἐστι πάντων πρῶτον εἰδέναι —

Quam ob rem recipienda videtur esse Musgravii coniectura *κράτιστόν ἐστιν*, copulam autem *ἐστιν* e textu removendam censeo, nam ab Euripide ad *κράτιστον* raro additur. Ut vero versus efficiatur plenus, in eius initio *πάντων*, quod sensui aptissimum est, ponendum puto; nam id haud raro ab Euripide superlativo addi ex his quae modo e fragmentis congessi exemplis cognoscitur:

fragm. 271: *καὶ τῶν ἁπάντων δαιμόνων ὑπέρτατον·*
407: *πασῶν μεγίστην τῶν ἐν ἀνθρώποις νόσων·*
433: *Ἔρωτα, πάντων δυσμαχώτατον θεόν.*

fragm. 548: *ἄλλων δὲ πάντων δυσμαχώτατον γυνή.*
693: *τοῖς δ' αὖ κακοῖς*
πάντων μέγιστος πολέμιος κατὰ χθόνα.
805: *γυνή τε πάντων ἀγριώτατον κακόν.*

Quae cum ita sint, illa verba sic legi iubeo:

ὡς μόνον τῶν κτημάτων
πάντων κράτιστον ἀνδρὶ, σώφρον' ἣν λάβῃ·

quae metro et sensui accommodata sunt. Neque, ut id etiam attingam, externae codicum rationes coniecturae meae adversantur; nam vocabulum *πάντων*, quod supplendum esse dixi, ideo excidere facile potuit, quod similem atque antecedens vocabulum *κτημάτων* exitum habet. —

h. Nunc paucas afferre mihi liceat elocutiones, in quibus copula *ἐστί* omittitur, quae minus saepe etiam in oratione soluta copulae expertes nobis occurrunt. Velut exstant:

1) *λόγος.*

Hel. 21: *εἰ σαφὴς οὗτος λόγος·*
Or. 440: *βραχὺς λόγος·*
Med. 951: *πείθειν δῶρα καὶ θεοὺς λόγος·*
Iph. Taur. 505: *ἧς ἁπανταχοῦ λόγος·*

2) *μῦθος.*

Rhes. 84: *ἁπλοῦς ἐπ' ἐχθροῖς μῦθος ὁπλίζειν χέρα·*
Or. 750: *ὁ μῦθος δ' οὐ μακρὸς μακρῶν πέρι·*

3) *ἀγών.*

Hipp. 498: *νῦν δ' ἀγὼν μέγας*
σῶσαι βίον σόν —

4) *χάρις.*

Hel. 1403: *ἀλλὰ τίς κείνῳ χάρις*
ξὺν κατθανόντι κατθανεῖν;

5) *ἡδονή.*

Phoen. 200/1: *ἡδονὴ δέ τις*
γυναιξὶ μηδὲν ὑγιὲς ἀλλήλας λέγειν.
Ion. 639: *ᾧ τοὺς πονηροὺς ἡδονὴ φίλους ἔχειν.*

6) *γέλως.*

Ion. 540: *ταῦτ' οὖν οὐ γέλως κλύειν ἐμοί;*

7) *θαῦμα.*

Hec. 957: *καὶ θαῦμά γ' οὐδέν·*
Iph. Aul. 822: *οὐ θαῦμα σ' ἡμᾶς ἀγνοεῖν, —*

8) εὐμαρές, ἐν εὐμαρεῖ.
Alc. 508: οὐκ εὐμαρὲς χαλινὸν ἐμβαλεῖν γνάθοις·
Hel. 1227: ἐν εὐμαρεῖ γοῦν σὴν κασιγνήτην λαθεῖν.

9) ὅσον δυνατόν.
Iph. Aul. 997: ὅμως δ' ὅσον γε δυνατὸν αἰδεῖσθαι χρεών.

10) ὡς εἰκάσαι.
Herc. Fur. 711: δοκῶ μὲν αὐτήν, ὡς θύραθεν εἰκάσαι, —
Or. 1290: Ἑλένης τὸ κώκυμ' ἐστίν, ὡς ἀπεικάσαι.

11) ὅσον τάχος, ὡς τάχος, τάχος.
Med. 106: ἴτε νῦν χωρεῖθ' ὡς τάχος εἴσω.
Hec. 1262: οὐχ ὅσον τάχος
νήσων ἐρήμων αὐτὸν ἐκβαλεῖτέ που,
Hipp. 493: ἀλλὰ τἀνδρὸς ὡς τάχος διοιστέον —
Rhes. 979: χωρεῖτε συμμάχους θ' ὁπλίζεσθαι τάχος
ἄνωχθε —

i. Sequitur, ut ad cetera pergamus.

Varia igitur sunt adiectiva, quae secundum usum scriptorum orationis solutae haud raro copula carent. Euripides similem habet usum exceptis adjectivis πρόθυμος, quod in fabulis Euripideis sine copula constructum semel inveni:
Hel. 1524: εἰδέναι πρόθυμος (scil. εἰμί).
et δυνατός, cui semper copula additur excepta elocutione δυνατὸν ὅσον, de qua supra diximus.

E magno adjectivorum numero αἴτιος et ῥᾴδιος — exceptis illis, de quibus iam supra dixi, exemplis — cum copula constructa non legi; semel exstat cum copula φροῦδος:
Med. 717: εἰς τοῦτο γὰρ δὴ φροῦδός εἰμι πᾶς ἐγώ·
bis legitur cum copula κύριος:
Heracl. 262: οὐκοῦν ἐγὼ τῶν ἐνθάδ' εἰμὶ κύριος·
Hel. 967: κυρία γάρ ἐστι νῦν. —
ter copulae particeps est οἷός τε:
Hec. 15: οὔτ' ἔγχος οἷός τ' ἦν νέῳ βραχίονι.
Or. 674: οἷός τε δ' εἶ.
Med. 1064/5: οὐκέτ' εἰμὶ προςβλέπειν
οἵα τε πρὸς ὑμᾶς, —

Plerumque copula carent ἄξιος, ὅσος, δίκαιος, ἕτοιμος, δῆλος, μῶρος, μακάριος, saepe expertia sunt copulae δεινός, καλός, φίλος, σοφός, ἡδύς.

Praeterea alia sunt adiectiva, ad quae formae verbi εἶναι supplendae sunt, quae enumerare nullius momenti est.

Iam exempla, quae huc pertinent, compono:

1. Praes. indic.

α. prima singularis numeri persona.

Med. 609: ὡς ἕτοιμος ἀφθόνῳ δοῦναι χερί —
ib. 1239: δυστυχὴς δ' ἐγὼ γυνή.
Rhes. 821: ἀναίτιος γὰρ
ἔγωγε πάντων.
Hel. 1524: εἰδέναι πρόθυμος.

β. secunda sing. num. pers.

Med. 334: Ζεῦ, μὴ λάθοι σε τῶνδ' ὃς αἴτιος κακῶν·
Phoen. 1649: καὶ σὺ μῶρος, ὃς ἐπίθου τάδε·
Hipp. 946: σὺ σώφρων καὶ κακῶν ἀκήρατος;
Heracl. 690: δρᾶν μὲν σύ γ' οὐχ οἷός τε, —

γ. prima plur. num. pers.

Andr. 360: ἡμεῖς μὲν οὖν τοιοίδε·
Tro. 733: ἡμεῖς τε πρὸς γυναῖκα μάρνασθαι μίαν
οἷοί τε·
Hec. 781: ἡμεῖς μὲν οὖν δοῦλοί τε κἀσθενεῖς ἴσως.
Elec. 794: ἕτοιμοι κοὐκ ἀπαρνούμεσθ', ἄναξ.

δ. secunda plur. num pers.

Alc. 747: ἄπαιδε παιδὸς ὄντος, ὥσπερ ἄξιοι,
γηράσκετ'.

2. Imperf.

tertia plur. num. persona.

Ion. 1508: ἰώ· δειναὶ μὲν τότε τύχαι, —

Ex his, quae attuli exemplis, efficitur, Euripidem, si copulam omitteret, plerumque personam pronomine personali significasse. —

Comparativi et superlativi adiectivorum formis similiter usum esse Euripidem, haec exempla testimonio sint:
Or. 772: οὐκοῦν τοῦτο κρεῖσσον ἢ μένειν.
Herc. Fur. 83: φυλακαὶ γὰρ ἡμῶν κρείσσονες κατ' ἐξόδους.
Suppl. 487 ff.: καίτοι δυοῖν γε πάντες ἄνθρωποι λόγοιν
τὸν κρείσσον' ἴσμεν καὶ τὰ χρηστὰ καὶ κακά
ὅσῳ τε πολέμου κρεῖσσον εἰρήνη βροτοῖς.
ib. 1009: ἥδιστος γάρ τοι θάνατος, —
Herc. Fur. 646: ἃ καλλίστα μὲν ἐν ὄλβῳ, —

Med. 682: κἀμοί γε πάντων φίλτατος δορυξένων.
fragm. 522: καὶ κτῆμα δ', ὦ τεκοῦσα, κάλλιστον τόδε,
πλούτου δὲ κρεῖσσον.
Hel. 1290: ἄριστα γάρ σοι ταῦτα πρὸς τὸ τυγχάνον.

Cum iam ex iis quae attuli exemplis intellegi possit etiam in enuntiatis secundariis copulam deesse, haec modo, si placet, legas:

Heracl. 490: ἀλλὰ παρθένον
σφάξαι κελεύειν μητρὸς ἥτις εὐγενής,
Med. 1358: ἥτις γε σώφρων.
Hel. 27: εἰ καλὸν τὸ δυστυχές —
Heracl. 567: ἐπεὶ
κἀμοὶ τόδ' αἰσχρόν, —
Andr. 1020/1: ᾐσθόμην γὰρ οὐ σαφῆ λόγον,
ὡς δώματ' ἐκλιποῦσα Μενέλεω κόρη
φρούδη τάδ'. —

k. Age iam ad participia veniamus. In participiis, quae absolute pro verbo finito posita perraro in usu scriptorum Atticorum reperiuntur, in fabulis Euripideis saepissime verbi *εἶναι* atque praeter *ἐστί* has formas omissas esse observavi:

Praesens indic.

α. prima sing. num. pers.

Heracl. 40: ἐγὼ μὲν ἀμφὶ τοῖςδε καλχαίνων τέκνοις —

β. secunda sing. num. pers.

Iph. Taur. 808: κόμας σὰς μητρὶ δοῦσα σῇ φέρειν;

γ. tertia sing. num. pers.

Tro. 1107: καιναὶ καινῶν μεταβάλλουσαι
χθονὶ συντυχίαι.

l. Ut ad participia, quae praedicati locum habent, copula saepe supplenda est, ita omittuntur verbi *εἶναι* formae cum id, quod praedicatur, adverbium quoddam pro adiectivo positum est, quem usum Attici scriptores non habent.

Notandum est, *ἅλις* adverbium exceptis duobus exemplis:
Alc. 1043: ἅλις δὲ κλαίειν τοὐμὸν ἦν ἐμὸν κακόν.
Cycl. 246: ἅλις λεόντων ἐστί μοι θοινωμένῳ —
semper, *πέλας* et *ἐγγύς* persaepe sine copula constructa legi. Sequantur haec exempla:

1. Praes. Indic.

α. tertia sing. num. pers.

Herc. Fur. 744: θάνατος οὐ πρόσω.
Phoen. 1310: σχεδὸν τύχα πέλας φόνου.

β. tertia plur. num. pers.

Med. 555: ἅλις γὰρ οἱ γεγῶτες οὐδὲ μέμφομαι.
Ele. 77: καὶ γὰρ οὐ πρόσω
πηγαὶ μελάθρων τῶνδ'.
Ion. 943: ἔνθα Πανὸς ἄδυτα καὶ βωμοὶ πέλας.

γ. prima plur. num. pers.

Hipp. 343: ἐκεῖθεν ἡμεῖς, οὐ νεωστὶ δυστυχεῖς.

2. Imperf.

prima sing. num. pers.

Hec. 520: πέλας δ' ἐγώ.

Duobus locis:
Iph. Taur. 983: ἅλις τὸ κείνης αἷμα·
Hel. 143: ἅλις δὲ μύθων·
de ellipsi imperativi *ἔστω* cogitari potest, sed eum omissum esse apud Euripidem comprobare non possum aliis exemplis. —

II.

Dixi de dicendi formulis, in quibus copula omitti solet. Sequitur, ut de iis dicam exemplis, in quibus ideo copula deest, quod sententia generalis proposita orationis quandam brevitatem desiderat.

Huc referenda sunt ex oratione soluta sententiae communes ac proverbia; haec apud Euripidem semper fere sine copula posita esse e magno numero, quem coacervavi, exemplorum cognosci potest. Haec sufficiant:

Praes. indic.

α. tertia sing. num. pers.

Or. 332: ὁ μέγας ὄλβος οὐ μόνιμος ἐν βροτοῖς.
ib. 224: μεταβολὴ πάντων γλυκύ.

Herc. Fur. 1221: *οὐδεὶς ἀλάστωρ τοῖς φίλοις ἐκ τῶν φίλων.*
fragm. 212: *κόρος δὲ πάντων.*
ib. 364 (23): *βραχεία τέρψις ἡδονῆς κακῆς.*
Phoen. 690: *πάντα δ' εὐπετῆ θεοῖς.*
Hec. 1273: *στερρὰ γὰρ ἀνάγκη.*
fragm. 424 (4): *ὑπόπτερος δ' ὁ πλοῦτος.*
Suppl. 510: *ἥσυχος καιρῷ σοφός.*

β. tertia plur. num. pers.

Andr. 1256: *πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμόνων.*
Iph. Aul. 382: *πονηροῦ φωτὸς ἡδοναὶ κακαί,*
fragm. 819: *ἡδὺ κἀπάται φίλων.*
ib. 246: *ὀλίγοι γὰρ ἐσθλοὶ κρείσσονες πολλῶν κακῶν.*
Rhes. 176: *κακαὶ γεωργεῖν χεῖρες εὖ τεθραμμέναι.*
Iph. Aul. 424/5: *οἱ δ' εὐδαίμονες*
ἐν πᾶσι κλεινοὶ καὶ περίβλεπτοι βροτοῖς.

Cum in sententiis et proverbiis *ἐστί* et *εἰσί* modo omittantur, in sermonibus chori et vatum etiam alias verbi *εἶναι* formas atque eas in enuntiatis secundariis quoque deesse ex his quos subieci locis dilucide apparet:

1. Praes. indic.

secunda sing. num. pers.

Heracl. 771/2: *ἇς σὺ μάτηρ*
δέσποινά τε καὶ φύλαξ, —
ib. 360: *σὺ δ' ἄφρων ὅ τ' Ἄργει*
Σθενέλου τύραννος.

2. Imperf.

tertia sing. num. pers.

Hec. 116/7: *τοῖς μὲν διδόναι*
τύμβῳ σφάγιον, τοῖς δ' οὐχὶ δοκοῦν.
Or. 1480: *ἔναντα δ' ἦλθεν*
Πυλάδης ἀλίαστος, οἷος οἷος
Ἕκτωρ ὁ Φρύγιος, —
Phoen. 283: *μέλλων δὲ πέμπειν μ' Οἰδίπου κλεινὸς γόνος*
μαντεῖα σεμνὰ Λοξίου τ' ἐπ' ἐσχάρας,
ἐν τῷδ' ἐπεστράτευσαν Ἀργεῖοι πόλιν.

Priusquam ad alteram disputationis meae partem transeo, hoc loco diligentius disseram de versibus Hec. 1064—1066 et Alc. 889—890.

1.

Hec. vv. 1064—1066 tales exstant:

ὦ τλῆμον, ὥς σοι δύσφορ' εἴργασται κακά·
δράσαντι δ' αἰσχρὰ δεινὰ τἀπιτίμια
δαίμων ἔδωκεν, ὅστις ἐστί σοι βαρύς.

In adnotatione critica Kirchhoffius quidem de codicum discrepantia nihil adnotat, sed Hermannum versus 1066 offendit; is enim „hunc versum e versu 706 huc retractum esse et interpretamenti loco assutum“ dicit. Quam sententiam veram esse demonstare in animo mihi est.

Ea verba de quibus agitur, sunt chori, quem in responsionibus haud raro sententiis communibus uti atque in iis copulam omitti exemplis supra demonstrasse mihi videor. Quam ob rem hic versus:

δράσαντι δ' αἰσχρὰ δεινὰ τἀπιτίμια·

optime procedit, verbum autem *ἔδωκεν* omnisque enuntiatio sequens supervacanea est. Neque vero solum sententiis uti chorum, sed etiam libentissime verba ambigua dicere, quo magis animi eorum qui audiunt, moveantur, notum est. Atque etiam cautissime et pavidissime respondet chorus, ut evidenter apparet e versibus 705 ff. Hecubae enim filiam a Graecis in Achillis tumulo immolatam filiumque a Polymestore hospite dolose interfectum exclamanti, quamquam domina erat, chorus qui est Troadum captivarum, respondet:

ὦ τλῆμον ὥς σε πολυπονώτατον βροτῶν
δαίμων ἔθηκεν, ὅστις ἐστί σοι βαρύς·
ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τοῦδε δεσπότου δέμας
Ἀγαμέμνονος, τοὐνθένδε σιγῶμεν, φίλαι.

Quibus explicatis redeamus ad versus 1064 ff.

Polymestor, qui Hecubae filium interfecit, hostis quidem est chori, Graecorum autem amicus, neque tamen illi se occaecatum et liberos trucidatos ab Hecuba eiusque ministris exclamanti et querenti chorus omni prudentia omissa respondisse putandus est:

δράσαντι δ' αἰσχρὰ δεινὰ τἀπιτιμία
δαίμων ἔδωκεν, ὅστις ἐστί σοι βαρύς.

Hoc enim versu servato chorus alloquitur Polymestorem eiusque gravissima poena aperte gaudet.

At mea sententia chorus Graecorum metu prudentiam non omisit atque eo ipso loco magis animos movere non potuit, quam cum ambigua diceret. Versu enim eiecto Polymestor in verbis „*δράσαντι δ' αἰσχρὰ δεινὰ τἀπιτίμια*“ misericordiam chori sibi tributam inesse atque Hecubam gravi poena dignam haberi credere poterat: spectatores autem persuasum habent, Polymestorem merito punitum esse et sentiunt, chorum quoque summa laetitia impletum esse, quamquam communi sententia utatur.

Quae cum ita sint, iure versum 1066 delendum ac scribendum statuo, ut iam Nauckius et Dindorfius fecerunt:

ὦ τλῆμον, ὥς σοι δύςφορ' εἴργασται κακά·
δράσαντι δ' αἰσχρὰ δεινὰ τἀπιτίμια.

2.

Alc. versus 889 et 890 sic scripti leguntur:

τὸ μήποτ' εἰςιδεῖν φιλίας ἀλόχου
πρόσωπον . . . ἄντα λυπρόν.

Coniecturae quaecunque a viris doctis prolatae sunt, quia metro non satisfaciunt, comprobandas esse non censeo. Quae Hermannus proponit *στενάζων πρόσωπον ἄντα* cum sensu non satis congruunt, quod *στενάζων* participium *ὠφελεῖς* praecedenti verbo se applicat.

Videamus proinde, qui sit verborum connexus.

Admetum Alcestin uxorem sibi ereptam lugentem et exclamantem chorus frustra consolari conatur. Denique finem facit sententia allata: „Iure exclamas, inquit, nam uxore carissima privatum esse magnum est infortunium.“ Quam chori sententiam non pendere a praecedentibus verbis, sed per se stare ea, quae sequuntur, demonstrant:

ἔμνησας ὅ μου φρένας ἥλκωσεν·
τί γὰρ ἀνδρὶ κακὸν μεῖζον ἁμαρτεῖν
πιστῆς ἀλόχου;

Haec enim Admeti verba, quin ad ea, quae chorus dicit, respiciant, dubium esse non videtur.

Itaque cum sententias sine copula esse posse exemplis demonstrare non opus sit, pro deleto *λυπρὸν χαλεπὸν* posito sic velim legas:

τὸ μήποτ' εἰςιδεῖν φιλίας ἀλόχου
χαλεπὸν πρόσωπον ἄντα.

Hoc modo verborum corruptela sanata est: num recte, nescio. At ego vehementer dubito.

B.

Quoniam vidimus, quibus in rebus Euripides a legitimo orationis Graecae usu dissentiat et quae ei cum eo communes sint, sequitur ut exponamus, quae Euripides propria sibi vindicet.

I.

Ac primum quidem in fabulis Euripideis ellipsis verbi *εἶναι* locum habet

1. in iis, quae per exclamationem efferuntur vel speciem exclamationis prae se ferunt;
2. in orationibus et in sermonibus alternis, quibus color fervidus et vivacitas quaedam inest.

1.

a. Ac primum quidem copula deest in iis enunciatis, quibus aliquem gaudere exprimitur:

Praes. indic.

tertia sing. et plur. num. pers.

Tro. 329: *ὁ χόρος ὅσιος,*
ἄγε σύ, Φοῖβε, νῦν·
Iph. Aul. 586: *ἰὼ, ἰώ· μεγάλαι μεγάλων*
εὐδαιμονίαι·
Ele. 1147: *ἀμοιβαὶ κακῶν·*
Herc. Fur. 637: *Ἁ νεότας μοι φίλον.*

b. vel ira et cupiditate affectum esse:

Praes. indic.

α. tertia plur. num. pers.

Cycl. 634: *ἄνδρες πονηροὶ κοὐδὲν οἶδε σύμμαχοι.*

β. secunda sing. num. pers.

Andr. 580: *σὺ γὰρ μετ' ἀνδρῶν, ὦ κάκιστε κἀκ κακῶν;*
Iph. Aul. 982: *σὺ δ' ἄνοσος κακῶν γ' ἐμῶν·*

γ, prima plur. num. pers.

Elec. 1035: *μῶρον μὲν οὖν γυναῖκες, —*

δ. secunda plur. num. pers.

Or. 1442: οὐκ ἐκποδὼν ἴτ', ἀλλ' ἀεὶ κακοὶ Φρύγες;
Hel. 1150: Ἄφρονες ὅσοι τὰς ἀρετὰς πολέμῳ
κτᾶσθε —

c. doloris plenum esse:

Praes. indic.

α. prima sing. num. pers.

Hec. 415: οἰκτρὰ σύ, τέκνον, ἀθλία δ' ἐγὼ γυνή·
Hipp. 675: κακοτυχεστάτα γυναικῶν ἐγώ.

β. secunda sing. num. pers.

Or. 192: σύ τε γὰρ ἐν νεκροῖς τότ' ἐμὸν οἴχεται —
Andr. 1141: τλήμων ὁ παθών, τλήμων δέ, γέρων,
καὶ σύ·

γ. prima plur. num. pers.

Hec. 510: ἡμεῖς δ' ἄτεκνοι τοὐπί σ'.

d. desperare:

1. Praes. indic.

α. tertia sing. et plur. num. pers.

Andr. 1193: οὔτε μοι πόλις πόλις
σκῆπτρά τ' ἐρρέτω τάδε —
Hec. 622: ἄλλως φροντίδων βουλεύματα
γλώσσης τε κόμποι·
ib. 767: ὄλωλα κοὐδὲν λοιπόν, —

β. prima sing. num. pers.

Iph. Aul. 468: σὸν γὰρ τὸ κράτος, ἄθλιος δ' ἐγώ.

2. Imperf.

tertia sing. num. pers.

Andr. 1176: θεοῦ γὰρ αἶσα, θεὸς ἔκρανε συμφοράν·
Ion. 1461: ἀλλὰ τἀπίλοιπα τῆς τύχης
εὐδαιμονοῖμεν, ὡς τὰ πρόσθε δυστυχῆ.

e. admiratione affectum esse:

Praes. indic.

tertia sing. num. pers.

Elec. 1231: οὐ γὰρ θνητῶν γ'
ἥδε κέλευθος.

Suppl. 427: κομψός γ' ὁ κῆρυξ καὶ παρεργάτης λόγων.
Bacch. 480: ὡς θρασὺς ὁ βάκχος κοὐκ ἀγύμναστος λόγων.
Phoen. 137: ἀλλόχρως ὅπλοισι, μιξοβάρβαρος.

2.

Sequantur quae huc pertinent exempla:

a. Praes. indic.

α. prima sing. num. pers.

Hipp. 1238: δοῦλος μὲν οὖν ἔγωγε σῶν δόμων, ἄναξ —
Hel. 279: μήτηρ δ' ὄλωλε καὶ φονεὺς αὐτῆς ἐγώ, —
fragm. 775 (4): εἰ δὲ μή, ψευδὴς ἐγώ.

β. secunda sing. num. pers.

Iph. Aul. 1243: μικρὸς μὲν σύ γ' ἐπίκουρος φίλοις,
Phoen. 568: ὀδυνηρὸς ἆρ' ὁ πλοῦτος, ὃν ζητεῖς ἔχειν,
γενήσεται Θήβαισι, φιλότιμος δὲ σύ.

γ. prima plur. num. pers.

Elec. 37: λαμπροὶ γὰρ εἰς γένος γε, χρημάτων γε μὴν
πένητες, —

b. Praes. coniunct.

tertia sing. num. pers.

Hipp. 654: νῦν δ' ἐκ δόμων μέν, ἔστ' ἂν ἔκδημος χθονὸς
Θησεύς, ἄπειμι·
Iph. Taur. 67: φυλάσσου, μή τις ἐν στίβῳ βροτῶν.

c. Imperf.

tertia sing. num. pers.

Hec. 348: τοῦτό μοι πρῶτον βίου.

Infinitivum εἶναι in fabulis Euripideis omissum esse unum exemplum inveni:

Alc. 703: ἦ μὴν πολύν γε τὸν κάτω λογίζομαι
χρόνον, τὸ δὲ ζῆν σμικρόν, ἀλλ' ὅμως γλυκύ.

Quod iam supra dixi, copulam etiam in enuntiatis secundariis omitti, etiam haec exempla probant:

Or. 17: ὁ κλεινός, εἰ δὴ κλεινός, Ἀγαμέμνων ἔφυ.
Hipp. 295: εἰ δ' ἔκφορός σοι συμφορὰ πρὸς ἄρσενας, —
Suppl. 397: Καδμεῖος, ὡς ἔοικεν, οὐ σάφ' οἶδ' ὅτι
κῆρυξ.

Hipp. 622: *τούτῳ δὴ δῆλον ὡς γυνὴ κακὸν μέγα.*
Rhes. 217: *ὅς γε φηλητῶν ἄναξ.*
Suppl. 870: *ὧν ἀριθμὸς οὐ πολύς.*

II.

Deinde omittitur copula et in interrogationibus et in responsionibus, cum quaerentis verba vel affirmantur vel corriguntur.

a. in interrogationibus et responsionibus communis generis:

Praes. indic.

tertia sing. num. pers.

Suppl. 56: *τί γάρ;*
Ion. 298: *τί δέ;*
Elec. 899: *τί χρῆμα;*
Phoen. 383: *ἀτὰρ τί ταῦτα;*
Suppl. 753: *ἀτὰρ τί ταῦτα;*
Hipp. 593: *τί οὖν;*
Phoen. 708: *τὰ ποῖα ταῦτα;*
Bacch. 812: *τί δῆ τόδ';*
Heracl. 95: *τί χρέος;*
Med. 64: *οὐδέν.*
Or. 658: *αὐτὸ τοῦτο.*
Iph. Aul. 1351: *αὐτὸ τοῦτο.*
Elec. 644: *τοιαῦτα.*
Ion. 416: *οὐδέν' γ'.*
Or. 796: *τοῦτ' ἐκεῖνο.*
Med. 99: *τόδ' ἐκεῖνο.*

b. cum quaeritur, num quis appropinquet:

Praes. indic.

tertia sing. num. pers.

Phoen. 269: *ὠή, τίς οὗτος;*
Rhes. 667: *τίς ὅδ' ἀνήρ;*
Iph. Aul. 312: *τίς πότ' ἐν πύλαισι θόρυβος καὶ λόγων ἀκοσμία;*
Bacch. 163: *τίς ἐν πύλαισι;*
fragm. 625 a.: *ἰώ, πύλαισιν ἦ τις ἐν δόμοις;*
Hel. 438: *τίς πρὸς πύλαισιν:*

c. in interrogationibus hominum modo in scenam prodeuntium:

Praes. indic.

tertia sing. et plur. num. pers.

Hec. 488/9: *οὐχ ἥδ' ἄνασσα τῶν πολυχρύσων Φρυγῶν;*
οὐχ ἥδε Πριάμου τοῦ μέγ' ὀλβίου δάμαρ;
Phoen. 1699: *'Ετεοκλέους δὲ πτῶμα Πολυνείκους τε ποῦ;*
Suppl. 400: *τίς γῆς τύραννος;*
Rhes. 30: *ποῦ σφαγίων ἔφοροι;*
Hel. 460: *τίς δ' ἥδε χώρα; τοῦ δὲ βασίλειοι δόμοι;*

d. in interrogationibus rhetoricis quae nominantur:

Praes. indic.

tertia sing. et plur. num. pers.

Hec. 701: *ποῦ δίκα ξένων;*
Med. 146: *τί δέ μοι ζῆν ἔτι κέρδος;*
Alc. 870: *τίς τοῦδε μᾶλλον Θεσσαλῶν φιλόξενος;*
Heracl. 440: *τίς γὰρ ἄστεπτος θεῶν;*
Elec. 1310: *καὶ τίνες ἄλλαι στοναχαὶ μείζους*
ἢ γῆς πατρῴας ὅρον ἐκλείπειν;
Tro. 430: *ποῦ δ' 'Απόλλωνος λόγοι;*
Hipp. 93: *τίς δ' οὐ σεμνὸς ἀχθεινὸς βροτῶν;*

e. cum quaeritur, quo loco quis natus sit et in responsionibus ad illas interrogationes spectantibus:

Praes. indic.

α. tertia sing. num pers.

Phoen. 122: *τίς, πόθεν γεγώς;*
Hel. 1206: *ποδαπὸς δ' ὅδ' ἀνήρ;*
fragm. 1: *τίς πάτρας ὅρος;*
Iph. Taur. 460: *τίς ἄρα μήτηρ ἡ τεκοῦσ' ὑμᾶς ποτε*
πατήρ τ' ἀδελφή τ', —
Phoen. 288: *πατὴρ μὲν ἡμῖν Οἰδίπους ὁ Λαίου,*
Bacch. 453: *Λυδία δέ μοι πατρίς.*
Ion. 271: *πατρὶς γῆ δ' 'Αθηναίων πόλις.*

β. prima sing. num. pers.

Bacch. 496: *Πενθεὺς 'Αγαύης παῖς, πατρὸς δ' 'Εχίονος,*
Hel. 84: *εἷς τῶν 'Αχαιῶν, ὦ γύναι, τῶν ἀθλίων.*

γ. prima plur. num. pers.

Iph. Taur. 239: *῞Ελληνες.*

Cycl. 280: *οὗτοι, πόνον τὸν δεινὸν ἐξηντληκότες.*
Elec. 779: *Θεσσαλοί.*

δ. secunda plur. num. pers.

Cycl. 274: *ποδαποί, τίς ὑμᾶς ἐξεπαίδευσεν πόλις;*

f. in interrogationibus et responsionibus varii generis:

1. Praes. indic.

α. tertia sing. et plur. num. pers.

Phoen. 122: *λοχαγός, ὦ δέσποινα.*
Bacch. 450: *οὐ κόμπος οὐδείς.*
Hipp. 317: *χεῖρες μὲν ἁγναί, φρὴν δ' ἔχει μίασμά τι.*
Tro. 892: *ὅμως δ' ἐρέσθαι βούλομαι γνῶμαι τίνες*
Ἕλλησι καὶ σοὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι;
Or. 867: *τί καινὸν Ἄργει;*

β. prim. sing. num. pers.

Or. 93: *ἄσχολός γε συγγόνου προσεδρία.*
Hel. 1249: *οὐκ οἶδ'· ἐγὼ δ' ἄπειρος εὐτυχοῦσα πρίν.*

γ. secunda sing. num. pers.

Phoen. 1727: *τί τλάς; τί τλάς;*
Andr. 235: *ὡς δὴ σὺ σώφρων, τἀμὰ δ' οὐχὶ σώφρονα;*
Ion. 540: *ποῦ δέ μοι πατὴρ σύ;*

δ. prima plur. num. pers.

Hec. 999: *οὐδεὶς Ἀχαιῶν ἔνδον, ἀλλ' ἡμεῖς μόναι;*

2. Imperf.

α. tertia sing. num. pers.

Hel. 702: *οὐχ ἥδε μόχθων τῶν ἐν Ἰλίῳ βραβεύς;*

β. tertia plur. num. pers.

Or. 1474: *ποῦ δῆτ' ἀμύνειν οἱ κατὰ στέγας Φρύγες;*

Non alienum videtur hoc loco agere de versibus Or. 1266/7:

ὅδε τις ἐν τρίβῳ προσέρχεται· τίς ὅδ' ἄρ' ἀμ-
φὶ μέλαθρον πολεῖ σὸν ἀγρότας ἀνήρ;

In his versibus offendit me *προσέρχεται* verbum, quod glossam esse Seidlerus in adnotatione critica monet. Nam mea sententia metricae rationes tribrachyn desiderant, deinde etiam, quod sensus interrogationem postulat, verbum non locum habet: qua re *λεύσσετε*, quod Nauckius conicit, scribendum esse non puto. Cum autem ab Euripide, si quaeritur, num quis appropinquet, interrogationes iisdem verbis saepe reddi atque copulam omitti supra

demonstraverim, non est, cur correctionem non probem Hermanni, pro *προσέρχεται* verbo — *τίς ὅδε;* scribentis, quae metro et sensui aptissima sit.

Deinde pronomen interrogativum *τίς*, quod de indefinito in verbis *ὅδε τις ἐν τρίβῳ* Dindorfius et Nauckius in textum receperunt, meo iudicio reiciendum est, quod *ὅδε* vel *οὗτος* pronomini interrogativo *τίς* propositum in fabulis Euripideis non legitur atque a dicendi usu Euripideo coniunctio illa abhorret.

Quam ob rem verba Kirchhoffii *ὅδε τις ἐν τρίβῳ* retinenda neque tamen interrogationis, sed exclamationis instar habenda esse statuo atque totum locum sic scribi velim:

ὅδε τις ἐν τρίβῳ· τίς ὅδε; τίς ὅδ' ἄρ' ἀμ-
φὶ μέλαθρον πολεῖ σὸν ἀγρότας ἀνήρ;

Priusquam finem faciam commentationis meae, etiam disseram de versibus Or. 1049/50:

τάδ' ἀντὶ παίδων καὶ γαμηλίου λέχους
προσφθέγματ' ἀμφὶ τοῖς ταλαιπώροις ἄρα.

Hi duo versus in omnibus codicibus exstant, neque cum Kirchhoffio, qui in adnotatione critica: „versus spurius, inquit, ab interprete additus, cui corrigendo frustra opera insumitur“, consentio, quod ad sensum minime supervacanei sunt. Orestem enim plebis scito capitis damnatum mortem gladio sibi consciturum et Electram sua sponte una cum eo morituram esse ex iis, quae praecedunt, docemur. Doloribus afflicti inter se amplectuntur atque Orestes exclamat:

τάδ' ἀντὶ παίδων καὶ γαμηλίου λέχους
προσφθέγματ' ἀμφὶ τοῖς ταλαιπώροις ἄρα.

Sed tamen in versibus insunt, quae me offendant. Primum quidem *ἄρα* particula in uno codice *A* scripta legitur, reliqui omnes praebent *πάρα = πάρεστι*, quae scriptura sana mihi videtur. Nam particula *ἄρα* i. e. igitur in initio versus praecedentis locum habet, non in fine huius versus, tum *πάρα* haud raro invenitur in fabulis Euripideis atque hoc loco sensui aptissimum est. Deinde non intellego, quid sibi velit *ἀμφί* praepositio, cum *προσφθέγματα* substantivum cum praepositione coniungi *ἀμφί* ab usu Euripidis dicendi alienum putem. Mea quidem sententia pro *ἀμφί* ponendum est *ἡμῖν*, quod Dindorfio notante iam codex unus recens praebet et ad sensum non inepte additur. Quae cum ita sint, mecum legas velim:

τάδ' ἀντὶ παίδων καὶ γαμηλίου λέχους
προσφθέγματ' ἡμῖν τοῖς ταλαιπώροις πάρα.

Postremo dissertationis meae tamquam summam subducere mihi liceat:

Saepissime deest in fabulis Euripideis forma praesentis indicativi atque tertia potissimum singularis numeri persona. Haud raro supplenda est etiam tertia pluralis numeri persona. Prima et secunda singularis numeri personae sine copula saepe exstant, minus saepe prima pluralis numeri et secunda, quam quater modo sine copula exstare inveni.

Quod attinet ad coniunctivum, praeter illa, in quibus omittitur tertia singularis numeri pendens a coniunctionibus ἔστ᾽ ἂν et μή nulla exempla observavi. (cf. pag. 19 2. b.)

E personis imperfecti tertia singularis numeri sexies sine copula invenitur, tertia pluralis bis modo exstat, prima singularis semel legitur. (cf. pag. 13, 2.)

Infinitivi in fabulis Euripideis omissi unum exemplum attuli. (cf. pag. 19. 2.)

NB. Postquam commentationem meam ad finem perduxi Rossbachius v. d. me monuit, exstare dissertationem Helbigii de ellipsis apud tragicos Graecos usu Vrat. 1868 editam. Quam ut possem respicere, mihi non contigit. Futuro tamen tempore, cum ad ea studia rediero, ut observem ellipsis apud ceteros tragicos usum, eius rationem habere mihi in animo est.

VITA.

Natus sum Guilelmus Wilke a. MDCCCXLIX mensis Novembris die XV in Saxoniae provinciae vico, cui est nomen Breitenhagen. Fidem sequor evangelicam. Primis litterarum elementis in schola patrii vici et Calbe urbe instructus tempore paschali a. MDCCCLXIV Halas me contuli, ubi usque ad a. MDCCCLXX Latinam quam dicunt scholam frequentavi. Tum eadem in urbe in academicorum universitatis Fridericianae civium numerum receptus studiis philologicis per quinque semestria operam navavi. Sextum semestre cum iisdem studiis addictus Lipsiae transegissem, rerum angustiis coactus, ut victum mihi ipse pararem, in parvam Silesiae urbem transmigravi, cui nomen est Greiffenberg. Unde postquam per duos fere annos domestici quem dicunt praeceptoris munere functus sum interim Halis examine absoluto Iavoriam me contuli, ubi inde a mense Octobri in exsequendis magistri officiis operam meam colloco.

Emendare conatus est auctor locos hosce Ion. 1527 Kirchh. (p. 3), Or. 729 (p. 5), I. T. 335 (p. 6), frag. 547 (p. 8 sq.), Hec. 1064-66 (p. 15 sq.), Alc. 890, Or. 1266-7 (p. 22 sq.), Or. 1049-50 (p. 23)

De Alc. 170 mirum silentium!

a. d. 9 Kal. Aug.
MDCCCXCVI
Bryn Mawr

SENTENTIAE CONTROVERSAE.

I. *Fabula palliata quamquam ad excolendas atque promovendas Romanorum litteras multum contulit, tamen mores corrupit.*

II. *Non recte praecipitur a grammaticis, ut pronomen* ipse, *si alterum obiectum alteri opponatur, casum sequatur obiecti.*

III. *Soph. Philoct. v. 228 pro* καλούμενον *legendum esse puto* κἀλώμενον.

IV. *Ciceronis de philosophia merita non parvi aestimanda esse existimo.*